# Педагогічний супровід підготовки студентів до роботи з батьками старших дошкільників

канд. пед. наук, доц. Залізняк А.М.
м. Умань

**Постановка проблеми.** Зміна державної політики в галузі освіти зумовила визнання провідної ролі сім'ї у вихованні дітей, про що зазначено в Конституції України, Національній програмі „Діти України", Законі України „Про дошкільну освіту". Сучасна сім'я має стати головною ланкою у вихованні дитини. Тому зростає її роль як основоположного сектору держави. Сьогодні батьки потребують педагогічної допомоги, яку може надати їм фахівець якісно нової генерації, підготовлений у педагогічному університеті відповідно до запитів нової доби, доби гуманізму і демократії. Це є особливо актуальним у прагматичному XXI столітті, коли активно спустошуються моральні цінності, морально-етичні ідеали.

**Аналіз публікацій і досліджень, в яких започатковано розв'язання даної проблеми.** Стан розробленості проблеми підготовки майбутніх педагогів до роботи з батьками плідно опрацьовували у своїх працях відомі педагоги – А. Макаренко, С. Русова, В. Сухомлинський, О. Сухомлинська, М. Стельмахович, К. Ушинський, С. Шацький та інші.

Педагогічний аспект проблеми підготовки педагога до роботи з батьками відображений у сучасних дослідженнях Т. Алексєєнко, Л. Волинець, Т. Гущина, О. Докукіної, З. Зайцева, А. Марушкевич, М. Машовець, О. Семеног.

**Формулювання мети ...** Нашою метою є розгляд методів взаємодії вихователів і батьків з питань морального виховання дітей старшого дошкільного віку.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Завдання викладача вищої школи – виховання правильної мотивації у майбутніх вихователів до взаємодії з батьками, яка повинна бути для них цікавою, привабливою та необхідною. Тільки застосувавши особистісно орієнтований та компетентнісний підходи,

вища школа забезпечить розвиток особистості студента та уможливить його всебічну реалізацію на основі конкретних здібностей, нахилів, інтересів, особистісних цінностей.

Особистісно орієнтована підготовка майбутнього вихователя до означеної діяльності вимагає, щоб така модель взаємодії не обмежувалася у вищій школі, а спрямовувалася на дошкільний заклад, батьків, старших дошкільників.

Компетентнісний підхід становить цілісну систему визначення мети, завдань, змісту, організаційного і професійного забезпечення підготовки майбутнього вихователя до роботи з батьками з морального виховання дітей старшого дошкільного віку, спрямовує на формування професійної компетентності педагога, є складним індивідуально-психологічним утворенням, що інтегрує знання, уміння, досвід і значимі особистісні якості.

Відомий вчений В. Сластьонін наголошує, що „ми готуємо не просто освічену людину, а виховуємо спеціаліста, наділеного певною групою психологічних, моральних і професійних якостей” [8, с. 191].

У процесі професійного становлення майбутнього вихователя вирішуються проблеми розвитку особистісних властивостей та якостей: активність, наполегливість, працелюбність, ініціативність, заповзятливість, відповідальність, організованість, зібраність, чесність, скромність, справедливість, спостережливість, професійна компетентність, повага до батьків, дітей, колег, впевненість у собі, комунікативність, які є необхідними для розвитку педагогічної майстерності [3; 4; 5; 6; 7].

Безпосереднє здійснення взаємодії вихователів і батьків ґрунтується на вивченні сім’ї педагогами і використанні методів впливу учасників педагогічного процесу один на одного:

– метод переконання: обмін думками, порада, пояснення, висловлювання своїх думок, суджень, аргументів, навіювання;

– метод вправляння: особистий приклад педагога, батьків, прохання, доручення, показ-інструкція, практичні заняття з елементами тренінгу, моделювання та програвання педагогічних ситуацій;

– метод педагогічної оцінки: похвала, подяка, зауваження, заохочення [1].

Вивченню виховання дитини в сім'ї сприяють такі методи поглибленого дослідження: метод документалістики, методи опосередкованого вивчення сім'ї (анкетування, тестування, опитування батьків); методи прямого вивчення сім'ї (систематичне спостереження, інтерв'ю, запитання), метод узагальнення незалежних характеристик [2].

Метод вивчення документалістики застосовується переважно на ранніх етапах дослідження, коли необхідне попереднє ознайомлення з об'єктом дослідження для повнішої та об'єктивнішої інтерпретації результатів (медична картка дитини, відомості про перебування в дошкільному закладі, характеристики).

Анкетування дозволяє педагогу зібрати конкретні дані про сім'ю, порівняти їх з попередніми даними і на основі цього скоригувати свою роботу (форма письмового опитування). Анкети можуть бути різних типів: закриті, відкриті, змішані.

Тестування сприяє відстежуванню процесу передачі знань, динаміці засвоєння і розвитку здатності вільного володіння та оперування теоретичною й методичною інформацією.

Опитування ґрунтується на взаємодії дослідника та респондента. Опитування буває таким: індивідуальним, груповим, очним, заочним, усним, письмовим.

Метод узагальнення незалежних характеристик полягає в отриманні інформації про дитину з різних джерел: матері, батька, бабусі та інших. При цьому слід зважати на об'єктивність джерел, з яких отримано інформацію.

Інтерв'ювання включає систему заздалегідь підготовлених запитань (форма усного опитування). Для реєстрації даних інтерв'ю використовують дослівний запис, запис по пам'яті, механічний звукозапис. Наслідки інтерв'ю залежать від продуманості питальника для інтерв'ю.

Метод систематичного спостереження спрямований на конкретне вивчення сімейного оточення дитини, наявної атмосфери в сім'ї взаємин між батьками і

дітьми, виявлення не лише вразливих місць, а й можливостей для усунення недоліків.

Вважаємо, що педагогічний супровід підготовки студентів до роботи з батьками старших дошкільників заслуговує на подальше вивчення та застосування в роботі сучасних дошкільних навчальних закладів.

**Література**


1. Белухин Д. А. Личностно ориентированная педагогика в вопросах и ответах : [учеб. пособ.] / Белухин Д. А. – М. : Московский психолого-социальный институт, 2006. – 312 с.
2. Веденеева Г. Диагностические методы изучения семьи / Г. Веденеева, В. Васильева. // Сельская школа. – 2005. – № 3. – С. 106–112.
3. Корчинський Ч. П. Вихователь – почесна професія / Ч. П. Корчинський, Н. Ф. Пічко. – К. : Рад. шк., 1977. – 87 с.
4. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності) : [навч. посіб.] / Мазоха Д. С. – Київ : Центр навч. літератури, 2005. – 168 с.
5. Мороз О. Г. Перші кроки до майстерності / О. Г. Мороз, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання Украни, 1992. – 112 с.
6. Педагогічна майстерність / [Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Кривонос І. Ф. та ін.] ; за ред. І. А. Зязюна. – К. : Вища шк., 1997 – 349, [1] с.
7. Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи : [монографія]. – К., Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – 234 с.
8. Сластенин В. А. Педагог, педагогика и школа / Сластенин В. А. – Тюмень, 1968. – 285 с.